Open in app 7

Medium

Q Search

Member-only story

Al In Entertainment

Original draft of an article in Marathi in the newspaper Sakal

Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD)

Published in Desi Stack

3 min read · Just now

Share

••• More

तिसरा मेंदू

डॉ. योगेश हरिभाऊ कुलकर्णी

ल्पना करा, कामानिमित्त परगावी गेलेले आहात. कंपनीतृन सायंकाळो हॉटेलबर परत आल्यावर घराच्या आठवणी सुरू होतायत. विरंगुळा म्हणून मोबाईलबर गाण्याचे ॲप सुरू करताच शिफारस येते - राग मारवा.

धक्का बसला ना! हा जाद्दोणा नस्न त्या ॲपमधील कृत्रिम प्रज्ञा (आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्स, एआय) तुमचे मन-मृड ओळखती आहे याचे लक्षण आहे. गाणी सुबबण्यापास्न ते गाण्यांना चाल देणे, नाटके-पटकथा लिहिणे, प्रसिद्ध कलाकारासारखा हुबेहूब आवाज तयार करणे अशा अनेक गोष्टींसाठी एआयचा वापर होत आहे. इतर क्षेत्रांप्रमाणे करमणुक विश्वातही एआयने जोरदार प्रवेश केला आहे. त्याची काही उदाहरणे पाहुया.

गाणी, सिनेमे आणि व्हिडीओ सुचवणारे ॲप्स कसे काम करतात? प्रामुख्याने दोन प्रकारे - तुम्ही पूर्वी पाहिलेल्या गोष्टीशी साधम्य असणाऱ्या किंवा तुमच्यासारखी इतर माणसे काय पसंत करतात त्यानुसार. जेवडी तुमची माहिती (बिदा, डेटा) त्या ॲपकडे जास्त तेवडी त्यांची साधम्य ओळखण्याची धमता जास्त. याचा फायदा असा की, तुम्ही त्या ॲपवर जास्त वेळ खिळवून ठेवले जाणार. जेवडा

तिसऱ्या मेंदूची 'तिसरी घंटा'

जास्त वेळ तेवढेच त्यांचे जाहिरातींचे उत्पन्न जास्त. तुमचे त्याकडे असलेले 'लक्ष' किंवा 'अवधान' हे चलनी नाणे झाले आहे.

पूर्वी व्यंग्यचित्रांचे चलचित्रपट (कार्ट्न अनिमेशन) हे मोठे जिकीरीचे काम असायचे. कोठल्याही कृतीचे अनेक छोट्या छोट्या भागांत विभाग करून प्रत्येकाचे अचूक चित्र हाताने काढावे छोगे, रंगसंगती साभाद्धन. एआयमुळे हे काम आता सुलभ झाले आहे. बिमितीयच (२ डी) नाही तर प्रिमितीय (३ डी) अनिमेशन अधिक वास्तवर्शा झाले आहे. वाहती हवा, समुद्राच्या पण्याचे तुषार, प्राण्यांच्या त्वचेचा पीत इत्यादी वारीक सारीक गोष्टी दाखवणे तंत्रज्ञानांने शक्य झालेले दिसते. डिस्ने चे चित्रपट तर फारच पुढे गेलेले आहेत या वाबतीत.

भारतीय चित्रपटहो यात बिलकुरू मागे नाहीत. संगणकीय रंग-रेखाटनाने (कम्प्युटर प्राफिक्स, सीजी) चित्रपटातील काल्पनिक दृश्ये खरीखुरी बाटायला लागतात. पूर्वीच्या टीव्ही मालिकांतील बाण-युद्ध आता जरा कृत्रिम बाटायला लागते. हजारोंची सेना दाखवणे 'सीजी'च्या माध्यमातून शक्य होत आहे. याचीच पुढची पायरी म्हणजे 'मेटा कहर्स' सारखी आभासी दुनिया. त्यात शहरे असतात, ज्यात तुम्ही घर घेऊ शकता, राह् शकता, खरेदी- विक्रीचे व्यवहार करू शकता.

संगणकीय खेळांमध्येही (गेमिंग) तंत्रज्ञानाची प्रगती प्रकपनि जाणवते. पूर्वीच्या गेम आठवा आणि आजच्या फिफा फुटबॉल किंवा कॉल ऑफ ड्युटी' सारख्या गेम पाहा.. जमीन-अस्मानाचा फरक आहे. आपण क्रीडांगणात उपस्थित आहोत असाच भास होतो. खेळाडू पळताना त्यांच्या क्रिया, त्याप्रमाणे बदलणाऱ्या सावल्या. चेहऱ्यावरचे बदलते हावभाव मानवी वाटायला लागले आहेत. गीताला चाली देणे, पार्श्वसंगीत, दोन कडव्यांमधील वाद्यवृंदाचे संगीतीय-तुकडे हे बनवण्यास एआय मदत करू शकते. 'ओपन एआय'चे म्यूझनेट किंवा गुगलच्या मॅंजेन्टाने असे तुकडे बनवता येतात. वेगवेगळे सांगीतिक प्रयोगही करता येतात. कालवश झालेल्या गायकांचा आवाजही वापरता येऊ शकतो हे प्रसिद्ध संगीतकार ए आर रेहमान यांनी दाखवून दिले आहे (अर्थात त्या गायकांच्या कुटुंबाच्या परवानगी नंतर).

बोलण्याचा आवाज बदलणे, वेगवेळ्या भाषेत ध्वनिमुद्रण (डविंग) करणे शक्य आहे. कोणताही चित्रपट फक्त चित्रीकरण संपले म्हणून तयार होत नाही. विविध दृश्यांचे नीट संकलन केले जाते. कोठे कापायचे, कोठे जोडायचे जेणेकरून दृश्य गतिमान वाटेल यांसारखे परिणाम हे कुशल संपादनाने (एडिटिंग) साघता येतात. यातही एआयची मदत होते. 'तनवे एम एल', अडोबीचे 'सेन्सेई' यांसारखी ऑप संपादनातील बिलप्टता कमी करून दर्जेदार काम करायला मदत करतात.

पूर्वी 'चाललेल्या' कथानकानुसार नवीन पटकथा लिहिणे एआयच्या माध्यमातून शक्य झाले आहे. दिलेल्या सूचनेप्रमाणे कथा-दृश्य (सीन) बनवणे, संवाद लिहिणे, इत्यादी करता येते. हॉलिव्डमधील चित्रीकरणगृहे (स्टुडिओ) यासंदर्भात काम करीत आहेत. जोड-तोड करून व्हिडिओ अगदी खऱ्यासारखे हुबेहूब बनवणे शक्य असल्याने त्याचा चुकीचा वापर होताना सुदा दिसतो. अशा 'डीप फेक' (बनावटी) व्हिडीऑनी प्रसिद्ध तारे-तारकांना, नेतेमंडळींनाच नाही तर सामान्य जनतेलाही त्रस्त केले आहे. 'दिसतं तसं नसतं म्हणून जग फसतं ' हेच खरे वाटायला लागते. करमणक क्षेत्रात एआयचा वापर दिवसेंदिवस वादतच जाणार आहे. कशावर विश्वास ठेवायचा हा नीर-क्षीर विवेक बाळगावा लागणार आहे. आपल्या सर्वांच्या जीवनाच्या रंगमंचावर एआयचे आगमन झाले आहे... आणि तिसरी घंटा वाजते

तिसऱ्या मेंद्रची 'तिसरी घंटा'

(करमणूक क्षेत्रात 'कृत्रिम बुद्धिमत्ता')

कल्पना करा, कामानिमित्त परगावी गेलेले आहात. कंपनीतून सायंकाळी हॉटेलवर परत आल्यावर घराच्या आठवणी सुरु होतायत. विरंगुळा म्हणून मोबाईलवर गाण्याचे ऍप सुरु करताच शिफारस येते — राग मारवा. धक्का बसला ना! हा जादूटोणा नसून त्या ऍपमधील कृत्रिम प्रज्ञा (आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्स, एआय) तुमचे मन-मूड ओळखतो आहे याचे लक्षण आहे. गाणी सुचवण्यापासून ते गाण्यांना चाल देणे, नाटके-पटकथा लिहिणे, प्रसिद्ध कलाकारासारखा हुबेहूब आवाज तयार करणे अशा अनेक गोष्टींसाठी एआयचा वापर होत आहे. इतर क्षेत्रांप्रमाणे करमणूक विश्वातही एआयने जोरदार प्रवेश केला आहे. त्याची काही उदाहरणे पाहूया.

गाणी, सिनेमे आणि व्हिडीओ सुचवणारे ऍप्स कसे काम करतात? प्रामुख्याने दोन प्रकारे — तुम्ही पूर्वी पाहिलेल्या गोष्टींशी साधर्म्य असणाऱ्या किंवा तुमच्यासारखी इतर माणसे काय पसंत करतात त्यानुसार. जेवढी तुमची माहिती (विदा, डेटा) त्या ऍप्स कडे जास्त तेवढी त्यांची साधर्म्य ओळखण्याची क्षमता जास्त. याचा फायदा असा कि तुम्ही त्या ऍप्स वर जास्त वेळ खिळवून ठेवले जाणार, तेवढेच त्यांचे जाहिरातींचे उत्त्पन्न जास्त. तुमचे 'लक्ष' किंवा 'अवधान' हे चलनी नाणे झाले आहे.

पूर्वी व्यंगचित्रांचे चलचित्रपट (कार्टून ऍनिमेशन) हे मोठे जिकरीचे काम असायचे. कोठल्याही कृतीचे अनेक छोट्या छोट्या भागात विभागणी करून प्रत्येकाचे अचूक चित्र हाताने काढावे लागे, रंगसंगती सांभाळून. एआयमुळे हे काम आता सुलभ झाले आहे. द्विमितीयच (२ डी) नाही तर त्रिमितीय (३ डी) ॲनिमेशन अधिक वास्तवदर्शी झाले आहे. वाहती हवा, समुद्राच्या पाण्याचे तुषार, प्राण्यांच्या त्वचेचा पोत इत्यादी बारीक सारीक गोष्टी दाखवणे तंत्रज्ञानाने शक्य झालेले दिसते. डिस्ने चे चित्रपट तर फारच पुढे गेलेले आहेत या बाबतीत.

भारतीय चित्रपटही यात बिलकुल मागे नाहीत. संगणकीय रंग-रेखाटनाने (कम्प्युटर ग्राफिक्स, सीजी) चित्रपटातील काल्पनिक दृश्ये खरीखुरी वाटायला लागतात. पूर्वीच्या टीव्ही मालिकांतील बाण-युद्ध आता जरा कृत्रिम वाटायला लागते. हजारोंची सेना दाखवणे 'सीजी'च्या माध्यमातून शक्य होत आहे. याचीच पुढची पायरी म्हणजे 'मेटा व्हर्स' सारखी आभासी दुनिया. त्यात शहरे असतात ज्यात तुम्ही घर घेऊ शकता, राहू शकता, खरेदी विक्रीचे व्यवहार करू शकता.

संगणकीय खेळांमध्येही (गेमिंग) तंत्रज्ञानाची प्रगती प्रकर्षाने जाणवते. पूर्वीच्या गेम्स आठवा आणि आजच्या फिफा फुटबॉल किंवा'कॉल ऑफ ड्युटी' सारख्या गेम्स पाहा.. जमीन-अस्मानाचा फरक आहे. आपण क्रीडांगणात उपस्थित आहोत असाच भास होतो. खेळाडू पळताना त्यांच्या क्रिया, त्याप्रमाणे बदलणाऱ्या सावल्या, चेहऱ्यावरचे बदलते हावभाव मानवी वाटायला लागले आहेत.

गीताला चाली देणे, पार्श्वसंगीत, दोन कडव्यांमधील वाद्यवृंदाचे संगीतीय-तुकडे हे बनवण्यास एआय मदत करू शकते. ओपनएआयचे म्यूझनेट किंवा गुगलच्या मॅजेन्टाने असे तुकडे बनवता येतात. वेगवेगळे सांगीतिक प्रयोगही करता येतात. कालवश झालेल्या गायकांचा आवाजही वापरता येऊ शकतो हे प्रसिद्ध संगीतकार ए आर रेहमान यांनी दाखवून दिले आहे (अर्थात त्या गायकांच्या कुटुंबाच्या परवानगी नंतर).

बोलण्याचा आवाज बदलणे, वेगवेळ्या भाषेत ध्वनिमुद्रण (डिबंग) करणे शक्य आहे. कोणताही चित्रपट फक्त चित्रीकरण संपले म्हणून तयार होत नाही. विविध दृश्यांचे नीट संकलन केले जाते. कोठे कापायचे, कोठे जोडायचे जेणेकरून दृश्य गतिमान वाटेल यांसारखे परिणाम हे कुशल संपादनाने (एडिटिंग)

साधता येतात. यातही एआयची मदत होते. 'रनवे एम एल', अडोबीचे 'सेन्सेई' यांसारखी ऍप्स संपादनातील क्लिष्टता कमी करून दर्जेदार काम करायला मदत करतात.

पूर्वी 'चाललेल्या' कथानकानुसार नवीन पटकथा लिहिणे एआयच्या माध्यमातून शक्य झाले आहे. दिलेल्या सूचनेप्रमाणे कथा-दृश्य (सीन) बनवणे, संवाद लिहिणे, इत्यादी करता येते. हॉलिवूड मधील चित्रीकरणगृहे (स्टुडिओ) यासंदर्भात काम करीत आहेत. जोड-तोड करून व्हिडिओ अगदी खऱ्यासारखे एवढे हुबेहूब बनवणे शक्य असल्याने त्याचा चुकीचं वापर होताना सुद्धा दिसतो. अशा 'डीप फेक' (बनावटी) व्हिडीओंनी प्रसिद्ध तारे-तारकांनाच नाही, नेतेमंडळींनांच नाही तर सामान्य जनतेलाही त्रस्त केले आहे. 'दिसतं तसं नसतं म्हणून जग फसतं ' हेच खरे वाटायला लागते. करमणूक क्षेत्रात एआयचा वापर दिवसोंदिवस वाढतच जाणार आहे. कशावर विश्वास ठेवायचा हा नीर-क्षीर विवेक बाळगावा लागणार आहे. आपल्या सर्वांच्या जीवनाच्या रंगमंचावर एआयचे आगमन झाले आहे ... आणि तिसरी घंटा वाजते आहे!

• डॉ. योगेश हरिभाऊ कुलकर्णी

Sakal

Artificial Intelligence

Marathi

Entertainment

Future

Following

Published in Desi Stack

60 Followers · Last published just now

Stories related to innovation and technology in India. Also includes discovering various aspects of ancient Indian Knowledge System.

Edit profile

Written by Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD)

1.7K Followers · 2.1K Following

PhD in Geometric Modeling | Google Developer Expert (Machine Learning) | Top Writer 3x (Medium) | More at https://www.linkedin.com/in/yogeshkulkarni/

No responses yet

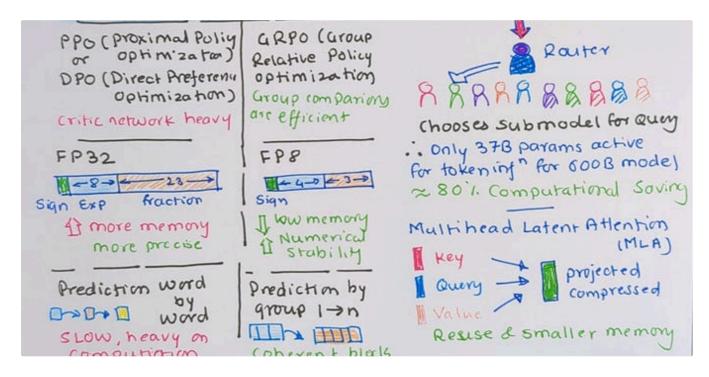

•••

What are your thoughts?

Respond

More from Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD) and Desi Stack

In Technology Hits by Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD)

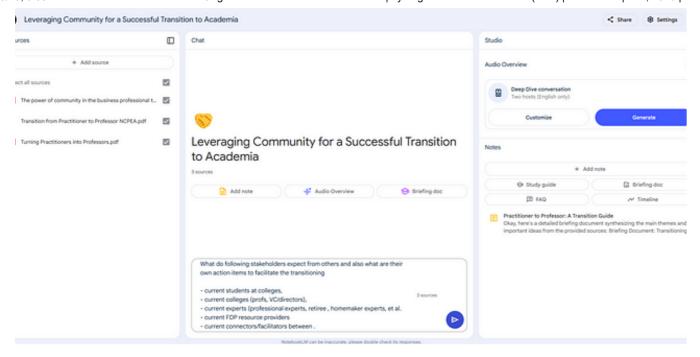
Here comes DeepSeek

The Next Big Leap in Al Reasoning

🔶 Jan 29 🔌 53 🗨 1

 Image: Control of the control of the

•••

🚺 In Technology Hits by Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD)

Research Like a Pro

Quick, Smart Hacks for Getting the Insights You Need

डॉ. योगेश हरिभाऊ कुलकर्णी यकोगॉफ्टचे प्रमाद सत्य नाडेला यांनी नुकतेच त्यांच्या एका अभिनव उपक्रमाचा विशेष उल्लेख केला. ऊस उत्पादनासाठी 'कृत्रिम बुद्धिमता (आर्टिफिशिजल इंटेलिजन्स, एआय) कशाप्रकारे प्रभावीयणे उपयोगात आगली गेली, हे त्यांनी नमूद केले. 'फार्म ऑफ द फ्युचर' (भविष्यातील शेती) या उपक्रमांतर्गत सुमारे १६ लाख स्थानिक शेतकरी बोडले गेले आहेत. उदाहरणार्च आता, कमी पाण्यात, कमी जागेत आणि कमी खर्जात अधिक गोडसर कस उत्पादित करण्याचे उदिष्ट एआयच्या मदतीने साध्य झाले आहे. इतर अनेक क्षेत्रांप्रमाणेच कृषी क्षेत्रात मुद्धा एआयने मुसंडी मारली आहे

ातसरा मद्

कल्पना करा, पाण्याचा प्रत्येक थेव, खताचा प्रत्येक कण, आणि बियाण्याचा प्रत्येक दाणा अत्यंत कार्यक्षमतेने वापरला गेला तर ? एआयचे स्थ्य हेच आहे. पारंपरिक शेतीत आधुनिक तंत्रज्ञानाचा समावेश करून उत्पादन वाडवणे व शेतकऱ्यांचे जीवनमान सुधारणे हा उदेश आहे. शेती हा जोखमीचा व बेभरवशाचा व्यवसाय

च्या समस्यांवरील अत्याधुनिक उतारा

मानला जातो. हवामान, खत-वियाण्यांची उपलब्धता आणि बाजारभावातील चढ-उतार यांवर शेतीचा डोलारा सांभाळावा लागतो. पण एआयचा वापर करून विविध मागनि-प्रकाराने यातील कित्येक आव्हानांचा यशस्वी सामना करणे शक्य आहे, ते पाह्यात.

'स्मार्ट' शेतीत खुरपणी, पेरणी, पाणीपुरवठा, कापणी यांसारखी कामे स्वयंचलित पद्धतीने होऊ शकतात. ज्या देशांत मोठ्या प्रमाणावर जमीन आहे (उदा. अमेरिका), तेथे यंत्रांचा वापर जास्त किफायतशीर ठरतो. मानवी चालढकल. चुका टाळल्या जातात आणि उत्पादकता वाढते. उपब्रहांद्वारे हवामानाचा अचुक अंदाज घेता येतो. संवेदक (सेन्सर्स) जमिनीतील आईता आणि घटक मोजतात. ते वापरून एआयच्या मदतीने हवामानानुसार पाण्याचे अचुक प्रमाण ठरवता येते. यामुळे पाण्याची तब्बल ३० टक्के बचत करून दप्पट पीक घेणे आता अशक्य नाही.

पिकांवर लागणारी कीड व रोग ही मोठी समस्या आहे. द्वोन आणि वपग्रहाद्वारे मिळालेल्या चित्रांवरून कीड लवकर ओळखता येते. औषधफवारणी वेळेवर करता येते, यामुळे नुकसान कमी होते. आंध्र प्रदेशातील शेतकऱ्यांनी

बुरशोचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी याचा यशस्त्री वापर केला आहे. भारत सरकारच्या 'नॅशनल पेस्ट सब्देखना सिस्टीम' (राष्ट्रीय कीड संनिरीक्षण प्रणाली) शेतकऱ्यांना कीड-प्रसाराबाबत सजग करण्याचे काम करते आहे.

बदलते हवामान ही आणखी एक महत्वाची समस्या आहे. देशातील काही भागात पागलोटाची ठीकठाक सोय असली तरी अध्यांअधिक शेतकऱ्यांना निसर्गावरच अवलंबन राहावे लागते. दुष्काळ-प्रतिरोधक पिकांचे, त्यांच्या विविध कामांचे वेळापत्रक एआयडारे तयार करता येते. राजस्थानातील शेतकऱ्यांनी भरडधान्य पिकासाठी अशा सल्ल्याचा उपयोग केला आहे.

भूतकाळातील उत्पादनांचा हेटा (माहिती, विदा), हवामान, मातीचे गुणधर्म यांचा अभ्यास करून एआय उत्पादनाचा अंदाज देक शकते. याचा आधार घेऊन शेतकरी पीक कसे व कधी बाजारात आणायचे हे जास्त फायदेशीर प्रमाणे ठरव शकतो. शेतमालाला भाव कथी चांगला मिळेल, तोपपैत साठवणुकीची काय सोय करता येईल, यांचे चांगले नियोजन करता येते. मालाचा अपव्यय-नुकसान कमीत कमी करता येते.

मागणी व प्रवठा याचा बरोबर मेळ घालून दोन्ही पक्षांना (शेतकरी आणि व्यापारी-प्राहक) फायदा होईल असे सीदे सुचवता येतात. गावातील-राज्यातील-देशातीलच नाही तर जगभरातील चाल् असणाऱ्या व्यवहारांची माहिती मिळवणे शक्य असल्याने कोठे सर्वाधिक फायदा होईल याचा अंदाज बांधता येतो. शेती शास्त्रज्ञांना, सल्लागारांना व अधिकाऱ्यांना शेतकऱ्याबरोबर चर्चा करून त्यांचे समाधान करणे शक्य होईलच असे नाही, शेतीत वैज्ञानिक मदत परवणाऱ्या संवाद प्रणाली (उदा. 'किसान ई-मित्र' सारखे चेंटबॉटस) उपलब्ध आहेत. या प्रणाली शेतीविषयक प्रश्नांची उत्तरे देतात, तेही विविध भारतीय भाषांमध्ये.

बोहक्यात. एआयच्या मदतीने शेतीत आमूलस बदल घडत आहेत. शेतकरी सक्षम होत आहेत. अन्नदाता समद झाला तर देशती समृद्ध होतो. यासाठी सरकार व खासगी कंपन्यांनी संशोधन आणि एआय तंत्रज्ञनाच्या उपाययोजनांवर भर द्यायला हवा. शेतकऱ्यांनीही डिजिटल साक्षरता आत्मसात करून तंत्रज्ञानाचा लाभ ध्यावा, जेणेकरून शेती हा ही एक निरंतर फायदेशीर व्यवसाय होईल.

🔊 In Desi Stack by Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD)

Al in Agriculture

Original draft of an article in Marathi in the newspaper Sakal

Jan 28

।तसरा मप्

डॉ. योगेश हरिभाऊ कलकणी

चवीस-एक वर्षांपूर्वी कामानिमित्त काही महिने जपानमध्ये राहण्याचा योग आला होता. जपानी भाषेचे अगदीच जुजबी ज्ञान असल्याने रोजच्या व्यवहारात फलक वाचताना. स्थानिकांशो बोलताना नुसती भंबेरी उडायची तेव्हा मोबाइल अत्यंत प्राथमिक अवस्थेत होते. भाषांतर करणारे, चित्रलिपांवरून अर्थ सांगणारे त्यात काहोही नसायचे. आता मात्र परिस्थिती एकदम बदलली आहे. दुभाष्याचे काम करणाऱ्या संगणक प्रणाल्या (ॲप्स) आता उपरुष्य आहेत. हा चमतकार कृत्रिम बुद्धिमत्तेमुळे (आर्टिफिशिअल इटेलिजन्स, एआय) शक्य शाला आहे.

अनादी काळापासून भाषा हा मानवी जीवनाचा अविभाज्य भाग आहे. विविध ठिकाणी असणाऱ्या वेगवेगळ्या संस्कृतीचा आधार तेथील भाषा आहेत. नाते एवढे अतूट की अगदी अस्मितेपर्यंत पोहोचते कथी कथी. सुद्र प्रवासाच्या तसेच संभाषणाच्या सोयी जशा जशा वाडल्या आणि विविध संस्कृतीच्या लोकांशी संपर्क बाढला, तशी त्यांची भाषा येण्याची गरज निर्माण झाली, दुभाषांचे महत्व वाढले, रपाणी अवको अर विद्याचे रहणा व्यापनी

जाक लागले. पण इच्छा असनही नवीन भाषा शिकणे हे सर्वसामान्य लोकांना कठीण जाते. त्यावर उपाय म्हणून भाषांतर करणाऱ्या प्रणाल्या (अल्गोरिदम्स) बनवण्यावर संशोधन सुरु झाले.

भाषांतर करणे हे अजिबात सोपे काम नाही. मानवालासुद्धा ते बिलष्ट वाटते तर संगणकाचे काय घेऊन बसलात? प्रथम शब्दाला-शब्द, नंतर शब्द-समुहाचा विचार करून नंतर वाक्यच्या-वाक्य यांचा विचार करून भाषांतर करणाऱ्या प्रणाली निर्माण झाल्या, 'एआय मधील 'न्युरल नेटवर्क्स ने यात क्रांती घडवली. तेव्हापासून भाषांतरातील कत्रिमता कमी कमी होकन मानवी बोलाचालीप्रमाणे भाषांतर होक लागले आहे. जसा जसा वापर वाढेल, तसे तसे नवीन नवीन भाषांचे आकृतिबंध येतील, ते 'एआय'च्या प्रशिक्षणात वापरले जातील, तशा त्या प्रणाल्या, भाषा-प्रारूपे (लेंग्वेज मंडिल्स) अधिक प्रबुद्ध व प्रभावशाली होतील. पण संस्कृतीचे सर्व आयाम, मानवी भावना, प्रचलित वाक्प्रचार, पूर्वप्रह, इतिहासातील संदर्भ-वाक्ये, स्थानिक-बोली भाषेचे रंग, विशिष्ट तंत्रशानासंदर्भातील शब्द, हे सर्व एआयच्या प्रशिक्षण माहितीत क्वचितच वमल्याने अजनहीं तज्ज मानवी दंशापाला

काही पर्याय नाही. भाषा साधी, सोपी, रोजच्या व्यवहारातील असेल तर 'एआय' फार व्यवस्थित काम करताना दिसते.

सच्या भाषांतराच्या ॲप्समध्ये 'गुगल टान्सलेट'सारख्या प्रणाल्या १०० हुन अधिक भाषांमध्ये काम करू शकतात. त्यात बहुभाषी भाषांतर तर आहेच ; पण चित्रातून लिपी ओळखून अर्थ काडणे, लिहिलेलेच नाही तर बोललेलेही भाषांतरित करणे, या गोष्टी ते लीलया करते. चॅटजीपीटीसारखया संभाषणप्रणाल्या बहमापी होत आहेत. भारतीय भाषांसाठी अजून खुप प्रभावी नसले तरी, कामचलाऊ मात्र आहे. भारतातही याविषयीही चांगले काम चाल आहे. पंतप्रधान मोदी यांनी 'काशी तामिळ संगमम्' मध्ये केलेले हिंदीतील मनोगत, 'भाषिणी' प्रणालीने तेथल्यातेथे तमिळमधून ऐकवले.

भाषणांचे केवळ भाषांतरच नाही इतर काही ऑप वापरून तुम्ही चित्रफितींना अनुवादित वेगळ्या भाषेत उपशोषिक (सबटायटलिंग) देणे, संवादांचे वेगळ्या भाषेत रूपांतर करणे (डबिंग), अशा अनेक गोष्टी करू शकता. एकाच मजकरापासन त्याचे अनेक भाषांमध्ये रूपांतर स्वयंचलित पद्धतीने करता येत असल्याने श्रम,

पैसे व वेळेची मोठी बचत होते. तुमचे कार्यक्षेत्र जरा हटके असले तर त्यासंदर्भात अजून उदाहरों देकन, शब्दसंग्रह देकन, एआयच्या प्रणाल्या त्या त्या क्षेत्रासाठी अजून विशेष-समृद्ध करता येतात. या दभाषी प्रणाल्यांचे असे असंख्य फायरे आहेत. कामाचा जबरदस्त वेग, किफायतशीर, चोवीस तास न बकता न विश्राती घेता काम करणे आणि एकाच नाही तर अनेक भाषांमध्ये, अनेक कार्यक्षेत्रात काम करणे जमत असल्याने एआव आधारित भाषांतराला तोड नाही.

सच्या बदार होत असलेल्या जगात. नोकरी-धंधासाठी अथवा प्रवासासाठी, केवळ मराठी-हिंदी-इंग्रजी येकन भागणार नाहीये, वेगवेगच्या देशातून भारतीयांना होणारी मागणी पाहता जर्मन, जपानी, कोरियन, अरेबिक आणि हिब्रुसारख्या भाषा आपल्याला वापराच्या लागल्या तर काही नवल नाहो. तर भांबावन न जाता, अगरी सुरवातीला का होईना, मोबाईल मधील भागांतर करणाऱ्या एआयच्या प्रणाल्या तुमच्या नक्की कामास येतील. अगदी स्थानिकांसारखे बोलायचे असल्यास मात्र सध्यातरो तुम्हालाच त्या भाषा शिकाव्या लागतील, हे खरे. 'वाकारीमास का?' (जपानीतील या शब्दाचा अर्थ 'ममजले का?')

In Desi Stack by Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD)

Al In Translation

Original draft of an article in Marathi in the newspaper Sakal

Feb 11 **W** 7

See all from Yogesh Haribhau Kulkarni (PhD)

See all from Desi Stack

Recommended from Medium

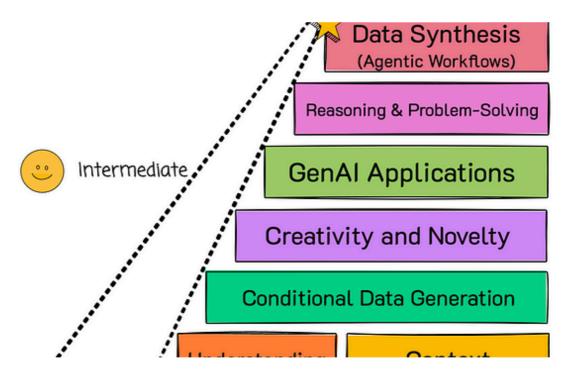

In Al Advances by Manpreet Singh

Goodbye RAG? Gemini 2.0 Flash Have Just Killed It!

Alright!!!

 → Feb 10
 W 1.8K
 ■ 66

Why The Focus Has Shifted from Al Agents to Agentic Workflows

We find ourselves on a stairway from where Large Language Models were introduced to Al Agents with human like digital interactions. But...

Feb 5 3 852 **2**0

Lists

Al Regulation

6 stories · 691 saves

ChatGPT

21 stories · 969 saves

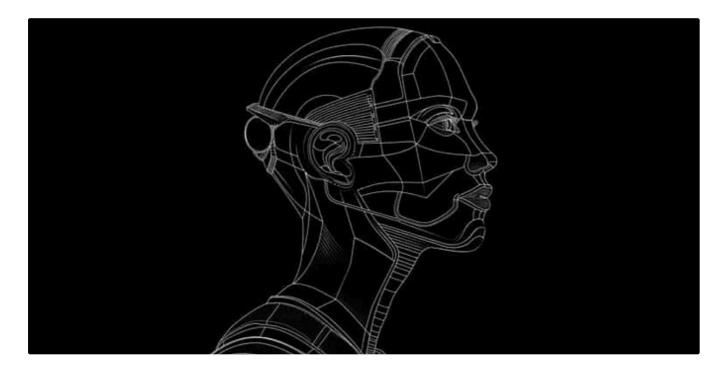
Generative AI Recommended Reading

52 stories · 1657 saves

ChatGPT prompts

51 stories · 2570 saves

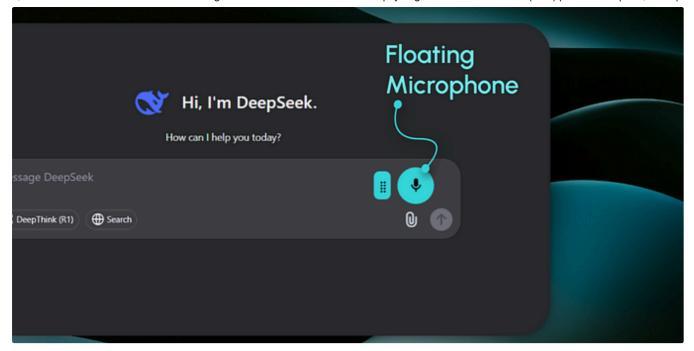
Dan Koe

The Future of Work (Avoid Learning These Skills)

People are worried about mass tech layoffs, artificial intelligence making skills irrelevant, and what they should do with their lives

Feb 1 3 2.6K

In The Efficient Entrepreneur by Junaid Khalid

I Watched Engineers Fight With DeepSeek for 3 Hours. Then They Started Talking to It

Stop Writing to Al. Seriously.

In Data Science Collective by Maria Mouschoutzi, PhD

Decentralized Al: Empowerment or Chaos?

How DeepSeek made a large step towards the decentralization of Al and why this matters more than you may think

+	5d ago	3 54	Q 3		C [†]	•••
---	--------	-------------	------------	--	----------------	-----

	LiveCodeBench (Code Generation)	Code generation in Python. Code Generation subset covering more recent examples: 06/01/2024 - 10/05/2024	30.0%	34.3%	35.1%
Factuality	FACTS Grounding	Ability to provide factuality correct responses given documents and diverse user requests. Held out internal dataset	82.9%	80.0%	83.6%
Math	MATH	Challenging math problems (incl. algebra, geometry, pre-calculus, and others)	77.9%	86.5%	89.7%
	HiddenMath	Competition-level math problems, Held out dataset AIME/AMC-like, crafted by experts and not leaked on the web	47.2%	52.0%	63.0%
Reasoning	GPQA (diamond)	Challenging dataset of questions written by domain experts in biology, physics, and chemistry	51.0%	59.1%	62.1%

In CodeX by Austin Starks

Google just ANNIHILATED DeepSeek and OpenAl with their new Flash 2.0 model

Three weeks ago, when DeepSeek released R1, their inexpensive reasoning model, I thought it was the pinnacle of the AI revolution.

